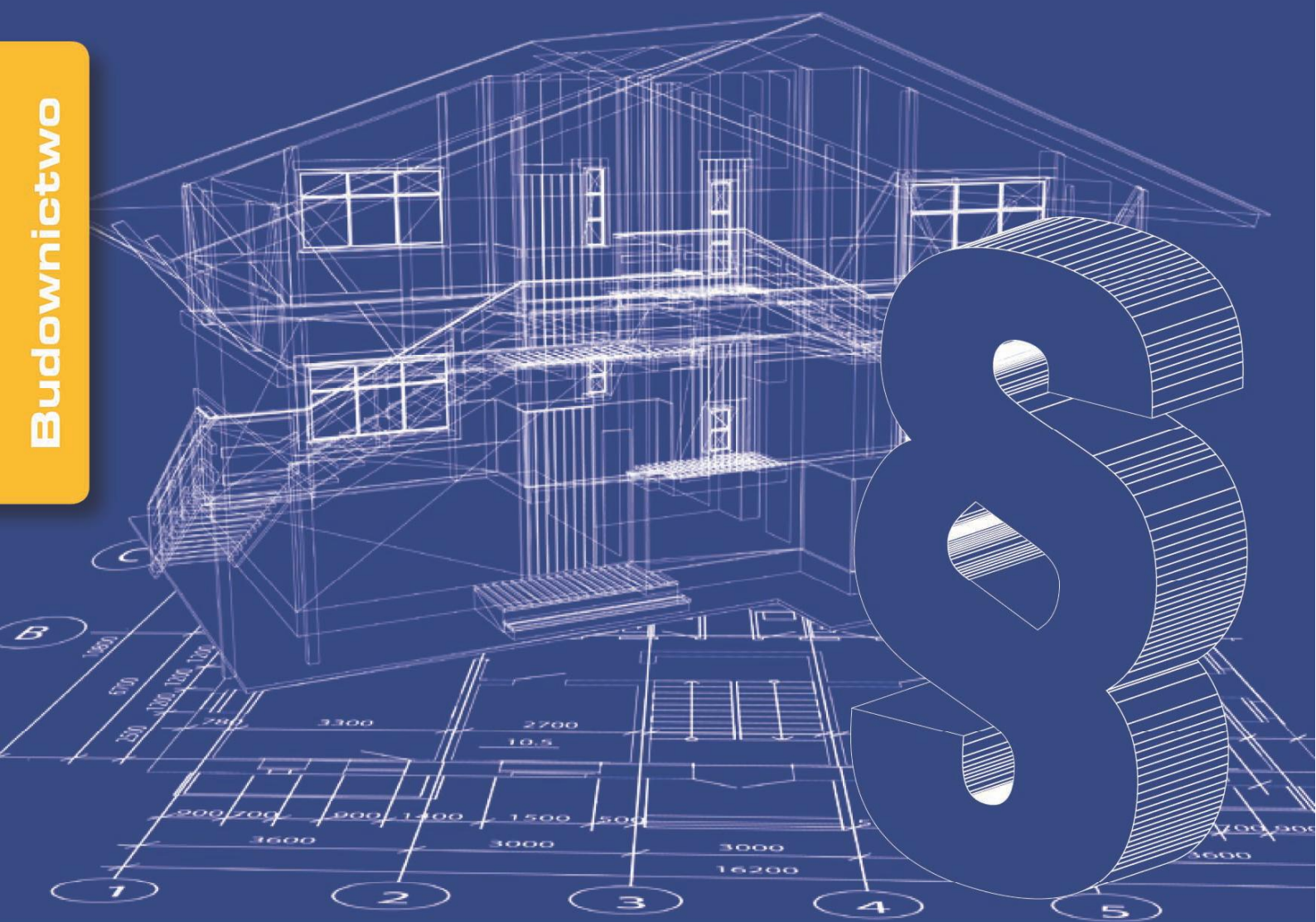

Budynki i ich usytuowanie – warunki techniczne

Komentarz do rozporządzenia

Stan prawny maj 2013

Budownictwo

VERLAG
DASHÖFER

Wydawnictwo
VERLAG DASHOFER Sp. z o.o.
Świat profesjonalnej wiedzy

Copyright © 2013

Dashöfer Holding Ltd. & Wydawnictwo Verlag Dashofer Sp. z o.o.

ISBN 978-83-7537-144-4

Wydawnictwo Verlag Dashofer Sp. z o.o.

ul. Bieżanowska 7, 02-655 Warszawa

tel.: (22) 559 36 00, 559 36 66, faks: (22) 829 27 00, 829 27 27

www.dashofer.pl

Skład: KAMIL Kamil Eisenbart

Wszelkie prawa zastrzeżone, prawo do tytułu i licencji jest własnością Dashöfer Holding Ltd. Kopiowanie, przedrukowywanie i rozpowszechnianie całości lub fragmentów niniejszej publikacji, również na nośnikach magnetycznych i elektronicznych, bez zgody Wydawcy zabronione. Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów, Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.

WSTĘP

Nauka prawa budowlanego wywodzi się już z czasów starożytnych. Od wieków proces inwestycyjno-budowlany był w centrum zainteresowania nauki prawa budowlanego. Pewne regulacje w kwestii wynagradzania wykonawcy robót budowlanych oraz jego odpowiedzialności za wybudowany obiekt budowlany można odnaleźć już w Kodeksie Hammurabiego z XVIII w. p.n.e.

Prawo budowlane stanowiło również przedmiot zainteresowania prawników rzymskich epoki starożytnej. Wszystko, co w tym procesie budziło jakiegokolwiek wątpliwości lub było źródłem konfliktów, wymagało wypracowania uregulowań prawnych. Regulacji wymagały kwestie techniczne wnoszonych obiektów, zasady ustalania wynagrodzeń za wykonane prace między inwestorem a wykonawcą, a także kwestie karne związane chociażby z katastrofą budowlaną.

Niewątpliwie cały proces inwestycyjno-budowlany zmierzający do wzniesienia określonych obiektów budowlanych stwarza duże spektrum okoliczności faktycznych, które wymagają regulacji prawnych. Ujmując prawo budowlane jako ogół przepisów prawnych, normujących cały proces inwestycyjno-budowlany można by zakwalifikować prawo budowlane zarówno do gałęzi prawa administracyjnego, prawa cywilnego, jak i prawa karnego. Jest to jednak bardzo szerokie podejście do nauki prawa budowlanego.

Niewątpliwie wszelkie uregulowania pozostające w związku z problematyką budowlaną powinny pozostawać w kręgu zainteresowań osób uczestniczących w procesie budowlanym.

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym za prawo budowlane przyjmuje się uregulowania zawarte w głównym akcie prawnym, normującym problematykę budowlaną- w Ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. Zgodnie z art. 1 tej ustawy, przedmiotem jej uregulowań są kwestie projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych oraz zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach. Za proces budowlany przyjmuje się w doktrynie prawa budowlanego ciąg czynności, w tym działań techniczno-budowlanych, prowadzących do wybudowania obiektu budowlanego, jego rozbiórki czy eksploatacji.

Wynika z tego, że Prawo budowlane w rozumieniu ww. ustawy skoncentrowane jest przede wszystkim na regulacjach o charakterze administracyjnym. Zawiera regulacje, których celem w głównej mierze jest przeprowadzenie procesu budowlanego w sposób bezpieczny i niezagrażający życiu i zdrowiu ludzi. Proces ten ma w efekcie doprowadzić do uzyskania prawidłowego i bezpiecznego w użytkowaniu obiektu

Komentarz do rozporządzenia

budowlanego. Jako obiekt budowlany ustawodawca rozumie zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy – Prawo budowlane budynek (wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi), budowlę (wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi), obiekt małej architektury.

Prawo budowlane powołuje szereg przepisów techniczno-budowlanych (art. 7 Prawa budowlanego), określa cele i zasady prowadzenia procesu budowlanego, właściwości wyrobów budowlanych, które mogą być wykorzystywane do budowy. Ustawa reguluje również zasady wykonywania samodzielnych funkcji budowlanych.

Za pełniącą samodzielną funkcję budowlaną można uznać osobę prowadzącą działalność związaną z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych.

Ponadto w ustawie określono, jakie uprawnienia, w jakich specjalnościach i jakie doświadczenie zawodowe jest wymagane do wykonywania jednej z samodzielnych funkcji na budowie.

Głównym aktem prawnym regulującym w systemie prawnym problematykę budowlaną jest Ustawa – Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. Ustawa ta zawiera definicję podstawowych pojęć, określa samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, prawa i obowiązki uczestników procesu budowlanego, przebieg i procedury procesu inwestycyjno-budowlanego, reguluje kwestię katastrofy budowlanej oraz wprowadza przepisy karne za określone działania sprzeczne z prawem budowlanym. Ustawa określa organy architektoniczno-budowlane właściwe dla procesu inwestycyjno-budowlanego, a także organy nadzoru budowlanego. Niewątpliwie Ustawa – Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. stanowi rdzeń polskiego prawa budowlanego. Ustawa ta jest podstawą szeregu aktów wykonawczych.

**akty prawne
regulujące
problematykę
budowlaną**

Omawiając akty prawne rangi ustawy, regulujące problematykę budowlaną należy wymienić również Ustawę o wyrobach budowlanych z dnia 16 kwietnia 2004 r. oraz Ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów.

Ustawa o wyrobach budowlanych reguluje zasady wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych, sposoby kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu, a także zasady działania organów administracji publicznej w tej dziedzinie. Do Ustawy o wyrobach budowlanych wydano dużą ilość aktów wykonawczych, na podstawie zawartych w niej legitymacji ustawowych dla poszczególnych ministrów.

Ze względu na ogromne znaczenie zawodu architekta czy inżyniera budownictwa, kwestia przynależności do ich samorządów zawodowych została uregulowana w ustawie. Ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów określa ustrój samorządu zawodowego, ustanawia izby krajowe i okręgowe. W ustawie unormowane są kompetencje organów tych izb, zasady przynależności do izb i zasady odpowiedzialności zawodowej.

Komentarz do rozporządzenia

Proces inwestycyjno-budowlany pod względem charakteru prawnego należy zakwalifikować do postępowań administracyjnych. Z tego względu w kwestiach postępowania przed organami administracji publicznej zastosowanie znajdzie Ustawa – Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. Problematyka wniosków, zaświadczeń, decyzji będzie podlegać wprost uregulowaniom zawartym w tym kodeksie.

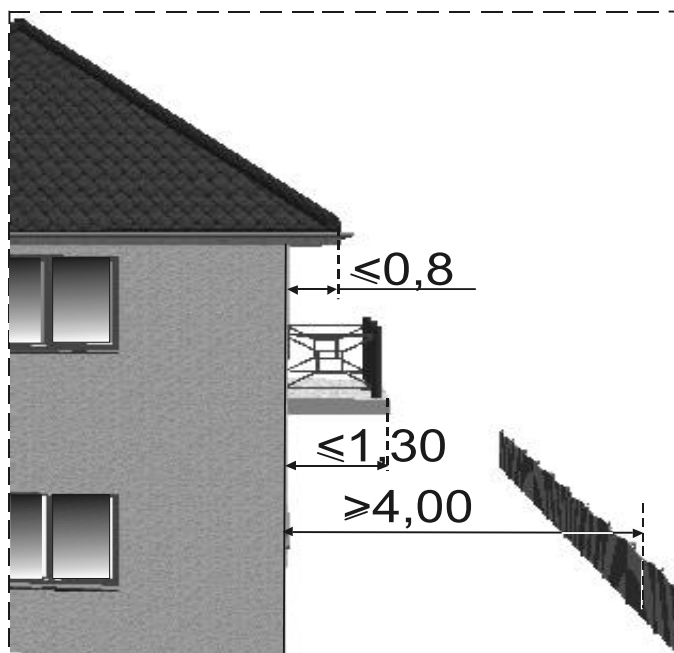
Gdyby ująć prawo budowlane bardzo szeroko jako regulację ogółu problemów prawnych pojawiających się w toku procesu inwestycyjno-budowlanego, do istotnych aktów prawnych należałoby zaliczyć Ustawę – Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. Ma ona zastosowanie praktycznie do wszelkich stosunków cywilnoprawnych pojawiających się między uczestnikami procesu budowlanego.

Poza powyżej omówionymi ustawami, podczas procesu inwestycyjno-budowlanego zastosowanie mogą znaleźć przepisy ustaw szczególnych:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.
- Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych.
- Ustawa z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Przepisy Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002.75.690) znajdują zastosowanie przy projektowaniu, budowie, przebudowie oraz zmianie użytkowania budynków oraz budowli nadziemnych i podziemnych, spełniających funkcje użytkowe budynków, a także do związanych z nimi urządzeń budowlanych.

**zastosowanie
przepisów
rozporządzenia**

Rys. 3. Dopuszczalne redukcje odległości od granicy działek, wystających elementów budynku

Istnieją sytuacje, w których przepisy dopuszczają sytuowanie ściany budynku w odległości 1,5 m od granicy z sąsiednią działką budowlaną lub bezpośrednio przy granicy. Ma to miejsce, gdy takie usytuowanie wynika z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub nie jest możliwe zachowanie większych odległości ze względu na rozmiary działki.

Możliwe jest takie usytuowanie ściany bez otworów okiennych lub drzwiowych w odległości od 1,5 do 3,0 m lub bezpośrednio przy granicy działki w sytuacji, gdy na sąsiedniej działce w takiej samej odległości od tej granicy istnieje budynek ze ścianą bez otworów okiennych lub drzwiowych albo wydano decyzję o pozwoleniu na budowę tak usytuowanego budynku.

§ 13. 1. Odległość budynku z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi od innych obiektów powinna umożliwiać naturalne oświetlenie tych pomieszczeń – co uznaje się za spełnione, jeżeli:

**naturalne
oświetlenie
pomieszczeń**

1) między ramionami kąta 60° , wyznaczonego w płaszczyźnie poziomej, z wierzchołkiem usytuowanym w wewnętrznym licu ściany na osi okna pomieszczenia przesłanianego, nie znajduje się przesłaniająca część tego samego budynku lub inny obiekt przesłaniający w odległości mniejszej niż:

- a) wysokość przesłaniania – dla obiektów przesłaniających o wysokości do 35 m,
- b) 35 m – dla obiektów przesłaniających o wysokości ponad 35 m,

2) zostały zachowane wymagania, o których mowa w § 57 i 60.

2. Wysokość przesłaniania, o której mowa w ust. 1 pkt 1, mierzy się od poziomu dolnej krawędzi najniżej położonych okien budynku przesłanianego do poziomu

**wysokość
przesłaniania**

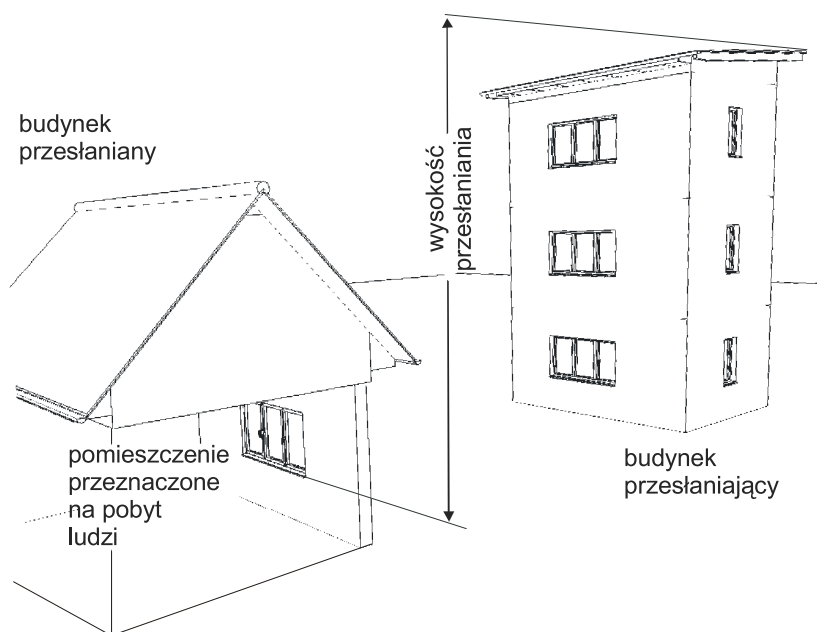
Komentarz do rozporządzenia

najwyższej zacieniającej krawędzi obiektu przesłaniającego lub jego przesłaniającej części.

3. Dopuszcza się sytuowanie obiektu przesłaniającego w odległości nie mniejszej niż 10 m od okna pomieszczenia przesłanianego, takiego jak maszt, komin, wieża lub inny obiekt budowlany, bez ograniczenia jego wysokości, lecz o szerokości przesłaniającej nie większej niż 3 m, mierząc ją równoległe do płaszczyzny okna.
4. Odległości, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być zmniejszone nie więcej niż o połowę w zabudowie śródmiejskiej.

KOMENTARZ

Minimalne odległości, jakie należy zachować między budynkiem przesłanianym a przesłaniającym, uzależnione są od wysokości budynku przesłaniającego, mierzonej od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku do górnej płaszczyzny stropu bądź najwyższej położonej krawędzi stropodachu nad najwyższą kondygnacją użytkową, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy osłaniającej ją, albo do najwyższej położonej górnej powierzchni innego przekrycia. Jeśli wysokość budynku przesłaniającego przekracza 35 m, między budynkami należy zachować odległość równą co najmniej 35 m. Jeżeli wysokość budynku przesłaniającego nie przekracza 35 m, między budynkami należy zachować odległość, która jest równa tzw. wysokości przesłaniania, mierzonej od poziomu dolnej krawędzi najniższych położonych okien budynku przesłanianego do poziomu najwyższej zacieniającej krawędzi obiektu przesłaniającego lub jego przesłaniającej części.

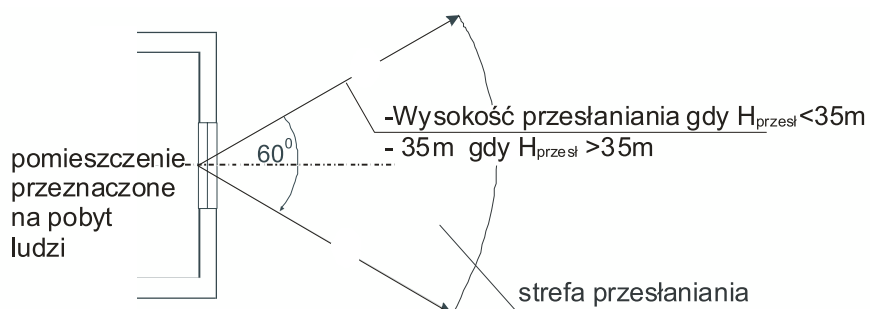

Rys. 4. Określanie wysokości przesłaniania

Komentarz do rozporządzenia

W zabudowie śródmiejskiej dopuszcza się zmniejszenie wymienionych odległości, nie więcej jednak niż o połowę.

Zachowanie powyższych odległości dotyczy strefy przesłaniania, ograniczonej ramionami kąta 60° , wyznaczonego w płaszczyźnie poziomej, z wierzchołkiem usytuowanym w wewnętrznym licu ściany na osi okna pomieszczenia przesłanianego.

Rys. 5. Określanie zasięgu strefy przesłaniania

Dopuszcza się sytuowanie obiektu przesłaniającego w odległości nie mniejszej niż 10 m od okna pomieszczenia przesłanianego, takiego jak maszt, komin, wieża lub inny obiekt budowlany, bez ograniczenia jego wysokości, ale o szerokości przesłaniającej nie większej niż 3 m, mierząc ją równoległe do płaszczyzny okna.

Rozdział 3.

Miejsca postojowe dla samochodów osobowych

§ 18. 1. Zagospodarowując działkę budowlaną, należy urządzić, stosownie do jej przeznaczenia i sposobu zabudowy, miejsca postojowe dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo, w tym również miejsca postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne.

2. Liczbę i sposób urządzenia miejsc postojowych należy dostosować do wymagań ustalonych w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, z uwzględnieniem potrzebnej liczby miejsc, z których korzystają osoby niepełnosprawne.

§ 19. 1. Odległość wydzielonych miejsc postojowych, w tym również zadaszonych, lub otwartego garażu wielopoziomowego dla samochodów osobowych od okien pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi w budynku mieszkalnym, budynku zamieszkania zbiorowego, z wyjątkiem hotelu, budynku opieki zdrowotnej, oświaty i wychowania, a także od placu zabaw i boiska dla dzieci i młodzieży, nie może być mniejsza niż:

**usytuowanie
miejsc
postojowych**

1) 7 m – w przypadku do 4 stanowisk włącznie,

2) 10 m – w przypadku 5 do 60 stanowisk włącznie,

3) 20 m – w przypadku większej liczby stanowisk, z uwzględnieniem § 276 ust. 1.

2. Odległość wydzielonych miejsc postojowych lub otwartego garażu wielopoziomowego dla samochodów osobowych od granicy działki budowlanej nie może być mniejsza niż:

1) 3 m – w przypadku do 4 stanowisk włącznie,

2) 6 m – w przypadku 5-60 stanowisk włącznie,

3) 16 m – w przypadku większej liczby stanowisk.

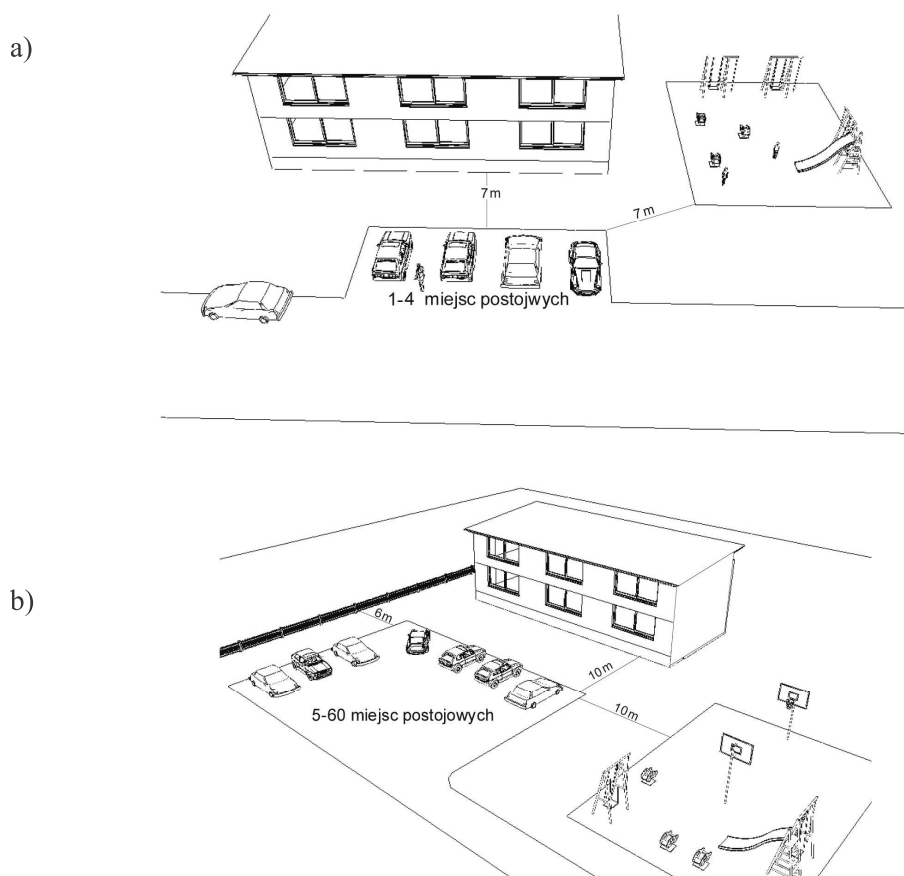
3. Odległości, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się do sytuowania wjazdów do zamkniętego garażu w stosunku do okien budynku opieki zdrowotnej, oświaty i wychowania, a także placów zabaw i boisk dla dzieci i młodzieży.

4. Zachowanie odległości, o których mowa w ust. 1 i 2, nie jest wymagane przy sytuowaniu miejsc postojowych między liniami rozgraniczającymi ulicę.

KOMENTARZ

Ustalając usytuowanie wydzielonych miejsc postojowych, w tym zadaszonych, lub otwartego garażu wielopoziomowego dla samochodów osobowych, należy ograniczać uciążliwość, jaka wiąże się z ich sąsiedztwem dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi w budynku mieszkalnym, budynku zamieszkania zbiorowego, budynku opieki zdrowotnej, oświaty i wychowania, a także od placu zabaw i boiska dla dzieci i młodzieży. Z tego powodu należy zachować odpowiednie, odległości od okien.

Komentarz do rozporządzenia

Rys. 6. Minimalne odległości od stanowisk postojowych:
a) zawierających do 4 miejsc,
b) zawierających 5-60 miejsc

§ 20. Miejsca postojowe dla samochodów, z których korzystają wyłącznie osoby niepełnosprawne, mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 5 m od okien budynku mieszkalnego wielorodzinnego i zamieszkania zbiorowego oraz zbliżone bez żadnych ograniczeń do innych budynków. Miejsca te wymagają odpowiedniego oznakowania.

§ 21. 1. Stanowiska postojowe dla samochodów osobowych powinny mieć co najmniej szerokość 2,3 m i długość 5 m, przy czym dla samochodów użytkowanych przez osoby niepełnosprawne szerokość stanowiska powinna wynosić co najmniej 3,6 m i długość 5 m, a w przypadku usytuowania wzdłuż jezdni – długość co najmniej 6 m i szerokość co najmniej 3,6 m, z możliwością jej ograniczenia do 2,3 m w przypadku zapewnienia możliwości korzystania z przylegającego dojazdu lub ciągu pieszo-jezdnego.

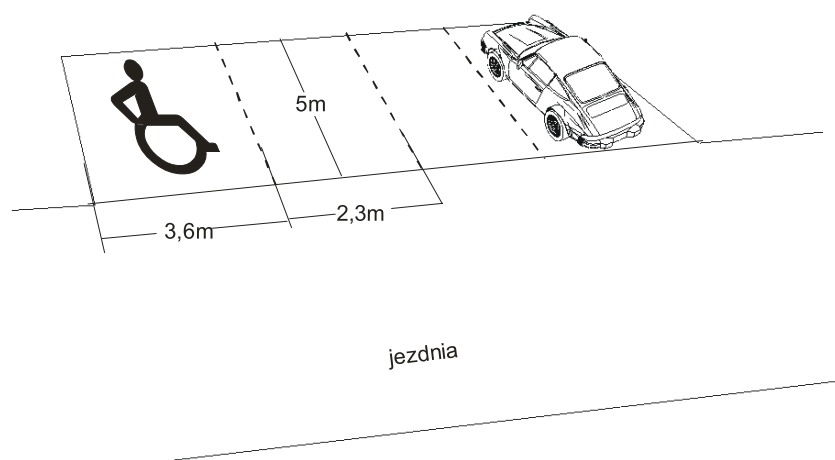
KOMENTARZ

Stanowiska postojowe dla samochodów osobowych powinny mieć co najmniej szerokość 2,3 m i długość 5 m. Stanowiska postojowe i dojazdy manewrowe dla samochodów osobowych powinny mieć nawierzchnię utwardzoną lub co najmniej gruntową stabilizowaną, ze spadkiem zapewniającym spływ wody. Jeżeli zakłada się ich przeznaczone także do mycia i niezawodowego przeglądu samochodów w zgrupowaniach

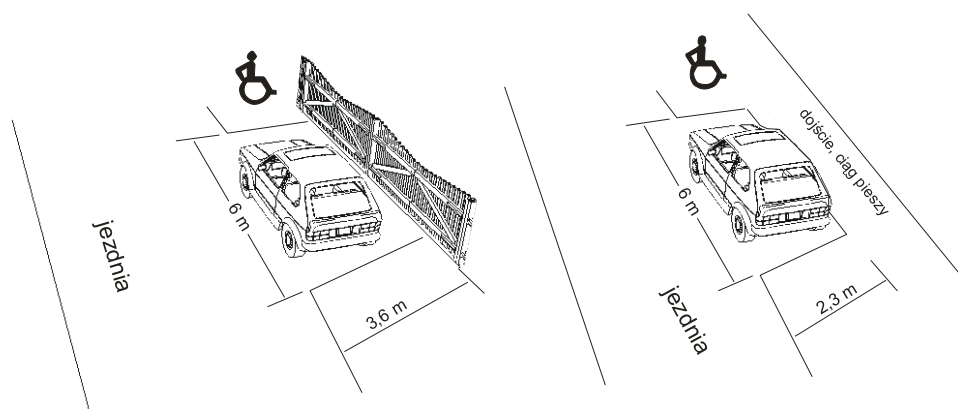
miejsc postojowych, powinny mieć doprowadzenie wody oraz twardą nawierzchnię ze spadkami zapewniającymi spływ wody do wpustów kanalizacyjnych z osadnikami błota i łapaczami oleju.

KOMENTARZ

Szerokość stanowiska postojowego dla samochodów użytkowanych przez osoby niepełnosprawne powinna wynosić co najmniej 3,6 m i długość 5 m, a w przypadku usytuowania wzdłuż jezdni – długość co najmniej 6 m i szerokość co najmniej 3,6 m, z możliwością jej ograniczenia do 2,3 m w przypadku zapewnienia możliwości korzystania z przylegającego dojścia lub ciągu pieszo-jezdnego.

Rys. 7. Wymiary stanowiska postojowego

Rys. 8. Określanie wymiarów stanowiska postojowego dla samochodu osoby niepełnosprawnej

2. Stanowiska postojowe i dojazdy manewrowe dla samochodów osobowych powinny mieć nawierzchnię utwardzoną lub co najmniej gruntową stabilizowaną, ze spadkiem zapewniającym spływ wody.
3. Stanowiska przeznaczone do mycia i niezawodowego przeglądu samochodów w zgrupowaniach miejsc postojowych powinny mieć doprowadzenie wody oraz twardą nawierzchnię ze spadkami zapewniającymi spływ wody do wpustów kanalizacyjnych z osadnikami błota i łapaczami oleju.

Dział VII

Bezpieczeństwo użytkowania

§ 291. Budynek i urządzenia z nim związane powinny być projektowane i wykonane w sposób niestwarzający niemożliwego do zaakceptowania ryzyka wypadków w trakcie użytkowania, w szczególności przez uwzględnienie przepisów niniejszego działu.

**bezpieczeństwo
użytkowania**

§ 292. 1. Wejścia do budynku o wysokości powyżej dwóch kondygnacji nadziemnych, mającego pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi, należy ochraniać daszkiem lub podcieniem ochronnym o szerokości większej co najmniej o 1 m od szerokości drzwi oraz o wysięgu lub głębokości nie mniejszej niż 1 m w budynkach niskich (N) i 1,5 m w budynkach wyższych. Wymaganie to nie dotyczy budynków na terenie zakładów karnych, aresztów śledczych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich.

**daszek nad
wejściem do
budynku**

2. Daszek, o którym mowa w ust. 1, powinien mieć konstrukcję umożliwiającą przeniesienie ewentualnych obciążeń, jakie w prawdopodobnym zakresie może spowodować upadek okładzin elewacyjnych, skrzydeł okiennych lub szyb.

§ 293. 1. Tablice informacyjne, reklamy i podobne urządzenia oraz dekoracje powinny być usytuowane, wykonane i zamocowane tak, aby nie stanowiły zagrożenia bezpieczeństwa dla użytkowników budynku i osób trzecich.

**zabezpieczenie
elementów
architektonicznych**

2. Daszki, balkony oraz stałe i ruchome osłony przeciwsłoneczne mogą być umieszczone na wysokości co najmniej 2,4 m nad poziomem chodnika, z pozostawieniem nieosłoniętego pasma ruchu od strony jezdni o szerokości co najmniej 1 m.

3. Wystawy sklepowe, gabloty reklamowe, a także obudowy urządzeń technicznych nie mogą być wysunięte poza płaszczyznę ściany zewnętrznej budynku o więcej niż 0,5 m – przy zachowaniu użytkowej szerokości chodnika nie mniejszej niż 2 m oraz zapewnieniu bezpieczeństwa ruchu dla osób z dysfunkcją narządu wzroku.

4. Skrzydła drzwiowe i okienne oraz kraty, okiennice lub inne osłony, w pozycji otwartej lub zamkniętej, nie mogą zawęzić szerokości użytkowej chodnika usytuowanego bezpośrednio przy ścianie zewnętrznej budynku, w której się znajdują.

5. Wymaganie określone w ust. 4 dotyczy także zewnętrznych schodów i pochylni.

6. Urządzenia oświetleniowe, w tym reklamy, umieszczone na zewnątrz budynku lub w jego otoczeniu nie mogą powodować uciążliwości dla jego użytkowników ani przechodniów i kierowców. Jeżeli światło skierowane jest na elewację budynku zawierającą okna, natężenie oświetlenia na tej elewacji nie może przekraczać 5 luksów w przypadku światła białego i 3 luksów w przypadku światła kolorowego lub światła o zmieniającym się natężeniu, błyskowego, ewentualnie pulsującego.

KOMENTARZ

Zmiana wynikająca z aktualnego stanu wiedzy odnośnie do urządzeń oświetleniowych instalowanych na zewnątrz budynku.

- § 294. 1. Wpusty kanalizacyjne, pokrywy urządzeń sieci uzbrojenia terenu i instalacji podziemnych oraz inne osłony otworów, usytuowane na trasie przejścia lub przejazdu, powinny znajdować się w płaszczyźnie chodnika lub jezdni. **przeszkody na trasie**
2. Wpusty kanalizacyjne oraz ażurowe osłony otworów w płaszczyźnie chodnika lub przejścia przez jezdnię powinny mieć odstępy między prętami lub średnice otworów nie większe niż 20 mm.
3. Umieszczenie odbojów, skrobaczek, wycieraczek do obuwia lub podobnych urządzeń wystających ponad poziom płaszczyzny dojścia w szerokości drzwi wejściowych do budynku jest zabronione.
- § 295. Skrzydła drzwiowe, wykonane z przezroczystych tafli, powinny być oznakowane w sposób widoczny i wykonane z materiału zapewniającego bezpieczeństwo użytkowników w przypadku stłuczenia. **przezroczyste skrzydła drzwiowe**
- § 296. 1. Schody zewnętrzne i wewnętrzne, służące do pokonania wysokości przekraczającej 0,5 m, powinny być zaopatrzone w balustrady lub inne zabezpieczenia od strony przestrzeni otwartej. **schody zewnętrzne i wewnętrzne**
2. W budynku mieszkalnym jednorodinnym, zagrodowym i rekreacji indywidualnej warunek określony w ust. 1 uważa się za spełniony również wówczas, gdy schody i pochylnie o wysokości do 1 m, niemające balustrad, są obustronnie szersze w stosunku do drzwi lub innego przejścia, do którego prowadzą, co najmniej po 0,5 m.
3. Schody zewnętrzne i wewnętrzne, o których mowa w ust. 1, w budynku użyteczności publicznej powinny mieć balustrady lub poręcze przyścienne, umożliwiające lewo- i prawostronne ich użytkowanie. Przy szerokości biegu schodów większej niż 4 m należy zastosować dodatkową balustradę pośrednią.
- § 297. Konstrukcja schodów, pochylni, pomostów i galerii, służących komunikacji ogólnej w budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej, nie może być podatna na wywoływane przez użytkowników drgania. **konstrukcja schodów i pochylni**
- § 298. 1. Balustrady przy schodach, pochylniach, portfenetrach, balkonach i loggiach nie powinny mieć ostro zakończonych elementów, a ich konstrukcja powinna zapewnić przeniesienie sił poziomych, określonych w Polskiej Normie dotyczącej podstawowych obciążeń technologicznych i montażowych. Wysokość i wypełnienie płaszczyzn pionowych powinny zapewnić skuteczną ochronę przed wypadnięciem osób. Szklane elementy balustrad powinny być wykonane ze szkła o podwyższonej wytrzymałości na uderzenia, tłukącego się na drobne, nieostre odłamki. **balustrady przy schodach i pochylniach**

KOMENTARZ

W ust. 1 wprowadzono dodatkową regulację dla często stosowanych obecnie rozwiązań technicznych, jakimi są szklane elementy balustrad.

2. Wysokość i prześwity lub otwory w wypełnieniu balustrad powinny mieć wymiary określone w tabeli:

Rodzaj budynków (przeznaczenie użytkowe)	Minimalna wysokość balustrady, mierzona do wierzchu poręczy (m)	Maksymalny prześwit lub wymiar otworu między elementami wypełnienia balustrady (m)
1	2	3
Budynki jednorodzinne i wnętrza mieszkań wielopoziomowych	0,9	nie reguluje się
Budynki wielorodzinne i zamieszkania zbiorowego, oświaty i wychowania oraz zakładów opieki zdrowotnej	1,1	0,12
Inne budynki	1,1	0,2

3. W budynku, w którym przewiduje się zbiorowe przebywanie dzieci bez stałego nadzoru, balustrady powinny mieć rozwiązania uniemożliwiające wspinanie się na nie oraz zsuwanie się po poręczy.
4. Przy balustradach lub ścianach przyległych do pochylni, przeznaczonych dla ruchu osób niepełnosprawnych, należy zastosować obustronne poręcze, umieszczone na wysokości 0,75 i 0,9 m od płaszczyzny ruchu.
5. Poręcze przy schodach zewnętrznych i pochylniach, przed ich początkiem i za końcem, należy przedłużyć o 0,3 m oraz zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie.
6. Poręcze przy schodach i pochylniach powinny być oddalone od ścian, do których są mocowane, co najmniej 0,05 m.
7. Balustrady oddzielające różne poziomy w halach sportowych, teatrach, kinach, a także w innych budynkach użyteczności publicznej powinny zapewniać bezpieczeństwo użytkowników także w przypadku paniki. Dopuszcza się obniżenie pionowej części balustrady do 0,7 m, pod warunkiem uzupełnienia jej górną częścią poziomą o szerokości dającej łącznie z częścią pionową wymiar co najmniej 1,2 m.

§ 299. 1. Okna w budynku powyżej drugiej kondygnacji nadziemnej, a także okna na niższych kondygnacjach, wychodzące na chodniki lub inne przejścia dla pieszych, powinny mieć skrzydła otwierane do wewnątrz.

okna w budynku

2. Dopuszcza się stosowanie okien otwieranych na zewnątrz, o poziomej osi obrotu i maksymalnym wychyleniu skrzydła do 0,6 m, mierząc od lica ściany zewnętrznej,

Załącznik Nr 3

STOSOWANE W ROZPORZĄDZENIU OKREŚLENIA DOTYCZĄCE PALNOŚCI I ROZPRZESTRZENIANIA OGNIĄ ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM EUROPEJSKIE KLASY REAKCJI NA OGIEŃ I KLASY ODPORNOŚCI DACHÓW NA OGIEŃ ZEWNĘTRZNY

1. Palność wyrobów (materiałów) budowlanych
  - 1.1. Stosowanym w rozporządzeniu określeniom: niepalny, niezapalny, trudno zapalny, łatwo zapalny, niekapiący, samogasnący, intensywnie dymiący (z wyłączeniem posadzek – w tym wykładzin podłogowych) odpowiadają klasy reakcji na ogień, zgodnie z Polską Normą PN-EN 13501-1:2008 „Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 1: Klasyfikacja na podstawie badań reakcji na ogień”, podane w kolumnie 2 tabeli 1.

Tabela 1

Określenia dotyczące palności stosowane w rozporządzeniu		Klasy reakcji na ogień zgodnie z PN-EN 13501-1:2008	
Niepalne		A1; A2-s1,d0; A2-s2,d0; A2-s3,d0;	
		A2-s1,d1; A2-s2,d1; A2-s3,d1;	
		A2-s1,d2; A2-s2,d2; A2-s3,d2;	
niezapalne		B-s1,d0; B-s2,d0; B-s3,d0;	
		B-s1,d1; B-s2,d1; B-s3,d1;	
		B-s1,d2; B-s2,d2; B-s3,d2;	
		C-s1,d0; C-s2,d0; C-s3,d0;	
	Palne trudno zapalne		C-s1,d1; C-s2,d1; C-s3,d1;
			C-s1,d2; C-s2,d2; C-s3,d2;
		D-s1,d0; D-s1,d1; D-s1,d2;	
łatwo zapalne		D-s2,d0; D-s3,d0;	
		D-s2,d1; D-s3,d1;	
		D-s2,d2; D-s3,d2;	
		E-d2; E;	
		F	
Niekapiące		A1; A2-s1,d0; A2-s2,d0; A2-s3,d0;	
		B-s1,d0; B-s2,d0; B-s3,d0;	
		C-s1,d0; C-s2,d0; C-s3,d0;	
		D-s1,d0; D-s2,d0; D-s3,d0;	
Samogasnące		co najmniej E	
		A2-s3,d0; A2-s3,d1; A2-s3,d2;	
Intensywnie dymiące		B-s3,d0; B-s3,d1; B-s3,d2;	
		C-s3,d0; C-s3,d1; C-s3,d2;	
		D-s3,d0; D-s3,d1; D-s3,d2;	
		E-d2; E;	
	F		

Komentarz do rozporządzenia

- 1.2. Stosowanym w rozporządzeniu określeniom: niepalny, niezapalny, trudno zapalny, intensywnie dymiący dotyczącym posadzek (w tym wykładzin podłogowych) odpowiadają klasy reakcji na ogień, zgodnie z Polską Normą PN-EN 13501-1: 2008 „Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 1: Klasyfikacja na podstawie badań reakcji na ogień”, podane w kolumnie 2 tabeli 2.

Tabela 2

Określenia dotyczące palności stosowane w rozporządzeniu	Klasy reakcji na ogień zgodnie z PN-EN 13501-1:2008
Niepalne	A1 _{fl} ; A2 _{fl-s1} ; A2 _{fl-s2}
Trudno zapalne	B _{fl-s1} ; B _{fl-s2} ; C _{fl-s1} ; C _{fl-s2}
Łatwo zapalne	D _{fl-s1} ; D _{fl-s2} ; E _{fl} ; F _{fl}
Intensywnie dymiące	A2 _{fl-s2} ; B _{fl-s2} ; C _{fl-s2} ; D _{fl-s2} ; E _{fl} ; F _{fl}

Uwaga:

Stosowane w pkt 1.1. i 1.2. określenia odnoszą się także do wyrobów (materiałów) budowlanych uznanych za spełniające wymagania w zakresie reakcji na ogień, bez potrzeby prowadzenia badań, których wykazy zawarte są w decyzjach Komisji Europejskiej publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

2. Rozprzestrzenianie ognia przez elementy budynku z wyłączeniem ścian zewnętrznych przy działaniu ognia z zewnątrz budynku

2.1. Nerozprzestrzeniającym ognia elementom budynku odpowiadają elementy:

- wykonane z wyrobów klasy reakcji na ogień: A1; A2-s1, d0 A2-s2, d0; A2-s3, d0; B-s1, d0; Bs-2, d0 oraz Bs-3, d0;

- stanowiące wyrób o klasie reakcji na ogień: A1; A2-s1, d0; A2-s2, d0; A2-s3, d0; B-s1, d0; B-s2, d0 oraz B-s3, d0, przy czym warstwa izolacyjna elementów warstwowych powinna mieć klasę reakcji na ogień co najmniej E;

2.2. Słabo rozprzestrzeniającym ogień elementom budynku odpowiadają elementy:

- wykonane z wyrobów klasy reakcji na ogień: C-s1, d0; C-s2, d0; C-s3, d0 oraz D-s1, d0;

- stanowiące wyrób o klasie reakcji na ogień: C-s1, d0; C-s2, d0; C-s3, d0 oraz D-s1, d0, przy czym warstwa izolacyjna elementów warstwowych powinna mieć klasę reakcji na ogień co najmniej E.

3. Rozprzestrzenianie ognia przez przewody i izolacje cieplne przewodów instalacyjnych stosowanych wewnątrz budynku

Nerozprzestrzeniającym ognia przewodom wentylacyjnym, wodociągowym, kanalizacyjnym i grzewczym oraz ich izolacjom cieplnym odpowiadają:

Komentarz do rozporządzenia

- przewody i izolacje wykonane z wyrobów klasy reakcji na ogień: A_{1L}; A_{2L}-s1, d0; A_{2L}-s2, d0; A_{2L}-s3, d0; B_L-s1, d0; B_L-s2, d0 oraz B_L-s3, d0;
- przewody i izolacje stanowiące wyrób o klasie reakcji na ogień wg PN-EN 13501-1:2008: A_{1L}; A_{2L}-s1, d0; A_{2L}-s2, d0; A_{2L}-s3, d0; B_L-s1, d0; B_L-s2, d0 oraz B_L-s3, d0, przy czym warstwa izolacyjna elementów warstwowych powinna mieć klasę reakcji na ogień co najmniej E.

4. Rozprzestrzenianie ognia przez przekrycia dachów

4.1. Nerozprzestrzeniającym ognia przekryciom dachów odpowiadają przekrycia:

- 1) klasy B_{ROOF} (t1) badane zgodnie z Polską Normą PN-ENV 1187:2004 „Metody badań oddziaływania ognia zewnętrznego na dachy”; badanie 1.
- 2) klasy B_{ROOF}, uznane za spełniające wymagania w zakresie odporności wyrobów na działanie ognia zewnętrznego, bez potrzeby przeprowadzenia badań, których wykazy zawarte są w decyzjach Komisji Europejskiej publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Warunki i kryteria techniczne dla przekryć klasy B_{ROOF} (t1), o których mowa w pkt 1, podano w tabeli 3.

Tabela 3

Grupy kryteriów	Warunki i kryteria dla klasy B_{ROOF} (t1) (konieczne spełnienie wszystkich wymienionych poniżej)
Grupa a powierzchniowe rozprzestrzenianie ognia	zasięg zniszczenia (na zewnątrz i wewnątrz dachu) w górę dachu < 0,70 m
	zasięg zniszczenia (na zewnątrz i wewnątrz dachu) w dół dachu < 0,60 m
	maksymalny zasięg zniszczenia na skutek spalania (na zewnątrz i wewnątrz dachu) < 0,80 m
	brak palących się materiałów (kropeli lub odpadów stałych) spadających od strony eksponowanej
	boczny zasięg ognia nie osiąga krawędzi mierzonej strefy (pasa)
	maksymalny zasięg (promień) zniszczenia na dachach płaskich (na zewnątrz i wewnątrz dachu) < 0,20 m
Grupa b penetracja ognia do wewnątrz budynku	brak palących się lub żarzących się cząstek penetrujących konstrukcję dachu
	brak pojedynczych otworów przelotowych o powierzchni > 25 mm ²
	suma powierzchni wszystkich otworów przelotowych < 4.500 mm ²
	brak wewnętrznego spalania w postaci żarzenia

4.2. Przekrycia dachów spełniające kryteria grupy b i niespełniające jednego lub więcej kryteriów grupy a klasyfikuje się jako słabo rozprzestrzeniające ogień.

4.3. Przekrycia dachów klasy F_{ROOF} (t1) klasyfikuje się jako przekrycia silnie rozprzestrzeniające ogień.

Przepisy techniczno – budowlane dla praktyków

Poradnik umożliwi swobodne poruszanie się wśród obowiązujących i zmieniających się przepisów dla budownictwa. Ułatwi także rozwiązywanie wszelkich problemów prawnych w Państwa pracy.

Sprawdź co możesz zyskać:

- Łatwy i szybki dostęp do zmian w prawie budowlanym wraz z komentarzem
- Warunki techniczno – budowlane jakim powinny odpowiadać obiekty
- Nowe zasady znakowania wyrobów budowlanych

Wzory dokumentów w procesie inwestycyjnym

Publikacja zawiera profesjonalne, w pełni edytowalne wnioski, protokoły, zgłoszenia oraz oświadczenia niezbędne w każdym etapie procesu inwestycyjnego.

Nie popełnij błędu, skorzystaj z fachowych wzorów m. in.:

- Wniosku o ustalenie warunków zabudowy
- Protokołu z kontroli obowiązkowej zakończonej budowy
- Zgłoszenia robót budowlanych

Instrukcja BHP przy pracach betonowych i żelbetowych

Każdy pracodawca ma obowiązek wyposażyć stanowisko pracy w instrukcje BHP. Instrukcję należy umieścić, tak aby była dostępna i czytelna. Nasza instrukcja daje pewność dopełnienia wszystkich formalności zgodnie z aktualnymi przepisami.

Nasza instrukcja BHP to pewność:

- Wypełnienia obowiązków BHP kontrolowanych przez PIP i NB
- Profesjonalnie przygotowanej dokumentacji BHP
- Zorganizowania bezpiecznego stanowiska pracy

Zamów już dziś! » Zapraszamy na www.dashofer.pl »

Wydawnictwo VERLAG DASHOFER Sp. z o.o., ul. Bieżanowska 7, 02-655 Warszawa

tel.: (22) 559 36 00, fax: (22) 829 27 00, 829 27 27, NIP 526-16-63-788

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy KRS nr 29647, wysokość kapitału zakładowego 50.000 zł

Zapraszamy na www.budinfo.pl